

Sygn. akt I PK 257/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa B. W.
przeciwko B. [...] Spółce z o.o. w Ż.
o sprostowanie świadectwa pracy i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 kwietnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.
z dnia 8 maja 2014 r., sygn. akt VI Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda B.W. na rzecz pozwanego B. [...] Spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż. kwotę 900 (dziewięćset)
zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy – Sąd Pracy w Ż. wyrokiem z dnia 6 lutego 2014 r. nakazał pozwanemu B. [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż. sprostowanie w terminie 7 dni, licząc od daty prawomocności tego wyroku, świadectwa pracy wydanego na rzecz powoda B. W. dnia 31 grudnia 2012 r. poprzez umieszczenie w nim zapisu, iż łącząca strony umowa o pracę uległa rozwiązaniu za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę na podstawie art. 30 § 1 pkt 2 k.p. (pkt 1), zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 15.724,80 zł brutto z

ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty (pkt 2) oraz orzekł o kosztach procesu (pkt 3 i 4).

Na skutek apelacji pozwanego Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. wyrokiem z dnia 8 maja 2014 r. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2, 3 i 4 w ten sposób, że oddalił powództwo (pkt 1), oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt 2) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2730 zł tytułem zwrotu kosztów za obie instancje.

Powyższy wyrok został zaskarżony w punkcie 1 i 3 skargą kasacyjną powoda. W skardze powód zarzucił:

I. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 42 § 3 k.p. w związku z art. 10 ust. 1 oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. Nr 90, poz. 844 ze zm.; obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 192, dalej jako ustawa o zwolnieniach grupowych) poprzez ich błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie polegające na pominięciu uzasadnionego interesu pracownika i jego odczuć co do zaproponowanego wynagrodzenia oraz błędnym założeniu, że brak akceptacji zaproponowanych warunków stanowi współprzyczynę rozwiązania stosunku pracy; 2) art. 6 k.c. oraz art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że na pracowniku spoczywa ciężar dowodu wykazania, że pracodawca dokonując wypowiedzenia zmieniającego nie działał z zamiarem jego zwolnienia;

II. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 10 ust. 1 i art. 8 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych polegające na braku odniesienia się do kwestii sposobu ukształtowania przez pozwanego zaproponowanych powodowi warunków pracy i płacy.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie apelacji pozwanego i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód wskazał na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), potrzebę wykładni przepisów budzących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W uzasadnieniu wniosku podkreślono, że za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia powstałe na tle rozbieżności w orzecznictwie zagadnienie prawne, które sprowadza się do udzielenia odpowiedzi na pytanie „czy pracownik, który odmówił przyjęcia zaproponowanych mu warunków pracy i płacy, dochodząc odprawy, o której mowa w art. 10 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych, ma obowiązek wykazania, że pracodawca dokonując wypowiedzenia zmieniającego działał z zamiarem pozbycia się pracownika, czy też ma jedynie obowiązek wykazania, iż wypowiedzenie zmieniające nie było motywowane okolicznościami go dotyczącymi”. Uzasadniając oczywistą zasadność skargi skarżący stwierdził, że charakteryzuje się ona tym przymiotem z uwagi na błędną wykładnię art. 10 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych w związku z art. 42 k.p. i przyjęciu, że odmowa akceptacji przez pracownika zaproponowanych mu warunków pracy i płacy stanowi współprzyczynę rozwiązania stosunku pracy.

Odpowiedź na skargę kasacyjną wniósł pełnomocnik pozwanego, domagając się wydania postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenia od skarżącego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), potrzebie wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w

orzecznictwie (398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), co wymaga na wstępie uwagi o charakterze porządkującym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że jednocześnie uzasadnienie skargi do rozpoznania wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 343/13, LEX nr 1523355).

Odnosząc się jednak do przesłanek przedsądu, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. wskazać należy, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i podanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1 poz. 11; 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s 51).

Z kolei odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym

orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia, ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że nie istnieje potrzeba zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy w zakresie przedstawionym przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Ukształtowanym poglądem judykatury jest, że rozwiązanie stosunku pracy w trybie wypowiedzenia zmieniającego, a nie „definitywnego” ma znaczenie tylko dla oceny, czy przyczyny niedotyczące pracownika stanowią wyłączny powód uzasadniający rozwiązanie stosunku pracy. Jeżeli bowiem pracownikowi zaproponowano odpowiednią pracę, to odmowa jej przyjęcia może być w pewnych przypadkach traktowana jako współprzyczyna rozwiązania stosunku pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 9 listopada 1900 r., I PR 335/90, OSP 1991 nr 9, poz. 212; 4 lipca 2000 r., I PKN 521/00, OSNP 2003 nr 10, poz. 244; 7 lipca 2000 r., I PKN 728/99, OSNAPiUS 2002 nr 2, poz. 40; 6 stycznia 2009 r., II PK 108/08, LEX nr 738347; 12 sierpnia 2009 r., II PK 38/09, LEX nr 560731; 27 sierpnia 2013 r., II PK 340/12, LEX nr 1409529). Ponadto podkreślenia wymaga, że istnienie „współprzyczyny” rozwiązania stosunku pracy należy do sfery ustaleń faktycznych, które nie zostały w skardze kasacyjnej skutecznie zakwestionowane w drodze zarzutu naruszenia przepisów postępowania. Nie spełnia tego wymagania zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., bowiem może on być skutecznie podniesiony w skardze kasacyjnej tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku zostanie zredagowane w sposób uniemożliwiający stwierdzenie, jakie ustalenia co do faktów i ocena prawna zadecydowały o wyniku postępowania w sprawie, przez co niemożliwa będzie też ocena trafności powołania się przez skarżącego na inne podstawy kasacyjne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2014 r., I CSK 753/13, LEX nr 1545043).

Odnosząc się z kolei do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy nadmienić, że w judykaturze przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13, LEX nr 1402642 oraz z dnia 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619), a przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, LEX nr 560577 oraz z dnia 20 marca 2014 r., I CSK 18/14, LEX 1522063), czego nie można stwierdzić w rozpoznawanej sprawie.

Kierując się przedstawionymi powyżej motywami, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).